

Sắp xếp tổ chức bộ máy hệ thống chính trị và các đơn vị sự nghiệp công lập trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long

TS NGUYỄN THỊ THU HÀ (*)

Tóm tắt: Bài viết đánh giá khái quát một số kết quả đạt được sau hơn 02 năm thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW và Nghị quyết số 19-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương khóa XII tại tỉnh Vĩnh Long; phân tích những bất cập, khó khăn và đề xuất một số giải pháp nhằm tiếp tục kiện toàn, sắp xếp lại tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị hoạt động hiệu lực, hiệu quả, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Vĩnh Long nói riêng và cả nước nói chung.

Từ khóa: Hệ thống chính trị; sắp xếp tổ chức bộ máy; tỉnh Vĩnh Long.

Abstract: This article briefly reviews a number of achievements after more than 02 years of implementing the Resolution No. 18-NQ/TW and Resolution No. 19-NQ/TW of the 12th Central Committee of the Party in Vinh Long Province; analyze the inadequacies and difficulties and propose some solutions to continue strengthening and rearranging the organizational structure of political system to operate effectively and efficiently and meet the requirements and tasks of socio-economic development of Vinh Long Province in particular and of the country in general.

Keywords: Political system; organizational structure; Vinh Long Province.

Ngày nhận bài: 30/3/2020 Ngày biên tập: 21/4/2020 Ngày duyệt đăng: 25/5/2020

1. Những kết quả đạt được sau hơn hai năm thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW và Nghị quyết số 19-NQ/TW của tỉnh Vĩnh Long

Ngày 25/10/2017, Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII đã thông qua và ban hành Nghị quyết số 18-NQ/TW một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả (Nghị quyết số 18-NQ/TW) và Nghị quyết số 19-NQ/TW về tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập (Nghị quyết số 19-NQ/TW). Thực hiện các nghị quyết trên, ngày 02/01/2018 Ban Thường vụ Tỉnh ủy Vĩnh Long đã ban hành Chương trình hành động số 22-CTr/TU về thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW và Chương trình hành động số 23-CTr/TU về thực hiện Nghị quyết số 19-NQ/TW; Đề án số 04-ĐA/TU ngày 02/11/2018 về sắp xếp tinh gọn tổ chức bộ máy, nâng cao hiệu quả hoạt động của các sở, ban, ngành, Mặt trận Tổ quốc và đoàn thể chính trị - xã hội tỉnh Vĩnh Long.

Qua 02 năm thực hiện các chương trình hành động nêu trên của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Vĩnh Long cho thấy đã đạt những kết quả cơ bản như sau:

1.1. Đối với việc thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW

a) Ở cấp tỉnh:

Đối với các cơ quan thuộc Tỉnh ủy, đã sắp xếp lại tổ chức bộ máy của Ban Bảo vệ, chăm sóc sức khỏe cán bộ tỉnh; điều động 11 kế toán và lái xe của các cơ quan tham mưu, giúp việc Tỉnh ủy về Văn phòng Tỉnh ủy; hợp nhất Đảng bộ khối các cơ quan tỉnh và Đảng bộ khối Doanh nghiệp tỉnh.

Đã thực hiện Trưởng ban Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy đồng thời là Hiệu trưởng Trường Chính trị Phạm Hùng; tổ chức bộ máy của Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy từ 06 phòng giảm xuống còn 5 phòng.

Các cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân (UBND) tỉnh đã sắp xếp, tổ chức bộ máy bên trong, không để tồn tại phòng có dưới 05 nhân sự, giảm số lượng cấp phó. Ví dụ, Sở Giáo dục và Đào tạo đã giải thể Phòng Giáo dục chuyên nghiệp - giáo dục thường xuyên, chuyển chức năng tham mưu về giáo dục thường xuyên vào Phòng Giáo dục trung học, chuyển chức năng tham mưu về bồi dưỡng thường xuyên vào Phòng Tổ chức cán bộ; hợp nhất Phòng Giáo dục mầm non với Phòng Giáo dục tiểu học thành Phòng Giáo dục Mầm non - Tiểu học.

Qua đó, đã giảm được 28 phòng, ban, chi cục thuộc Sở và tương đương, giảm 28 trường

(*) Trưởng Chính trị Phạm Hùng, tỉnh Vĩnh Long

phòng, 11 phó trưởng phòng và tương đương; giảm 33 phòng thuộc chi cục và tương đương, giảm 33 trưởng phòng, 20 phó trưởng phòng⁽¹⁾.

b) Ở cấp huyện:

Tại thị xã Bình Minh, đã thực hiện thí điểm hợp nhất Văn phòng Thị ủy với Văn phòng HĐND - UBND; giải thể Phòng Dân tộc và Phòng Y tế, chuyển chức năng quản lý nhà nước của 02 đơn vị này về Văn phòng Thị xã. Đã có 6/8 huyện ủy thực hiện nhất thể hóa một số chức danh như Trưởng ban Ban Tuyên giáo là Giám đốc Trung tâm chính trị, Trưởng ban Ban Dân vận đồng thời là Chủ tịch Ủy ban Mặt trận Tổ quốc; 01/08 huyện thực hiện Trưởng ban Ban Tổ chức kiêm Trưởng phòng Phòng Nội vụ, Chủ nhiệm Ủy ban Kiểm tra kiêm Chánh Thanh tra.

c) Ở cấp xã:

Hiện nay có 75/109 xã, phường, thị trấn thực hiện mô hình Bí thư kiêm Chủ tịch HĐND, 04/109 xã, thị trấn thực hiện Bí thư kiêm Chủ tịch UBND. Có 825/847 ấp, khóm, khu thực hiện mô hình Bí thư kiêm Trưởng ấp; 02/847 ấp thực hiện Phó Bí thư kiêm Trưởng ấp⁽²⁾. Tiến hành sắp xếp các đơn vị hành chính cấp xã đạt chuẩn dưới 50% cả 02 tiêu chí đối với 01 xã và 01 thị trấn. Đề án sắp xếp các đơn vị hành chính cấp xã của tỉnh Vĩnh Long đã được Bộ Nội vụ thẩm định và phê duyệt; Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã ban hành Nghị quyết, qua đó tỉnh Vĩnh Long giảm được 02 đơn vị hành chính cấp xã. Ngoài ra, HĐND tỉnh đã thông qua việc sáp nhập 88 ấp, khóm, khu.

1.2. Đối với việc thực hiện Nghị quyết số 19-NQ/TW

Việc sắp xếp, tổ chức bộ máy các đơn vị sự nghiệp công lập theo tinh thần Nghị quyết số 19-NQ/TW được triển khai thực hiện quyết liệt. Đã thành lập Trung tâm Kiểm soát bệnh tật tỉnh Vĩnh Long trực thuộc Sở Y tế trên cơ sở sáp nhập 04 trung tâm: y tế dự phòng; truyền thông - giáo dục sức khỏe; chăm sóc sức khỏe sinh sản và phòng, chống HIV/AIDS. Thành lập Trung tâm Văn hóa - Thông tin và Thể thao trực thuộc UBND huyện, thị xã, thành phố trên cơ sở hợp nhất các đơn vị sự nghiệp văn hóa, thể thao và Đài Truyền thanh cấp huyện. Đối với các đơn vị sự nghiệp giáo dục, tính từ đầu năm 2018 đến nay, sau khi sáp nhập toàn tỉnh đã giảm 40 trường tiểu học, 30 trường mầm non; giảm 827 người làm việc trong các đơn vị sự nghiệp giáo dục⁽³⁾.

Như vậy, toàn tỉnh đã giảm 01 đầu mối cấp tỉnh; 01 đảng ủy trực thuộc Tỉnh ủy; 40 phòng và tương đương thuộc các sở, ban, ngành cấp tỉnh; 02 phòng chuyên môn thuộc UBND cấp huyện; giảm 01 cấp trưởng, 01 cấp phó ngành tỉnh; 40 cấp trưởng, 24 cấp phó trưởng phòng. Giảm 113/659 đơn vị sự nghiệp công lập trực thuộc các sở, ban, ngành tỉnh, UBND các huyện, thị xã, thành phố; giảm 113 cấp trưởng, 109 cấp phó và tương đương.

Qua sắp xếp lại tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tỉnh Vĩnh Long, các cơ quan, đơn vị đã phát huy tốt chức năng, nhiệm vụ, khắc phục tình trạng trùng lặp, chồng chéo. Việc tổ chức thực hiện nhiệm vụ được giao ở các đơn vị đảm bảo sự đồng bộ, thống nhất, tập trung nguồn lực. Bộ máy của hệ thống chính trị các cấp được kiện toàn theo hướng tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả hơn, giảm nhiều đầu mối bên trong, nhất là giảm số lượng tổ chức và lãnh đạo, quản lý cấp phòng của các cơ quan chuyên môn cấp tỉnh và cấp huyện, giảm các đơn vị sự nghiệp. Biên chế của cả hệ thống chính trị giảm, đảm bảo lộ trình tinh giản biên chế gắn với việc sắp xếp lại tổ chức bộ máy, phân loại, đánh giá, rà soát và cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức.

Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện còn bộc lộ những khó khăn, vướng mắc như: một số đơn vị, địa phương còn lúng túng khi xác định, xây dựng phương án sắp xếp, tổ chức bộ máy; một số nhiệm vụ hoàn thành chậm so với kế hoạch; mô hình thí điểm về tinh gọn tổ chức bộ máy triển khai chậm... Cụ thể, việc hợp nhất một số cơ quan cấp huyện chỉ mới được thực hiện ở thị xã Bình Minh, còn 07 địa phương đang trong quá trình sắp xếp. Mặt khác, tình trạng cán bộ dôi dư khi sắp xếp tổ chức đang gây tâm lý hoang mang, lo lắng đối với một số vị trí việc làm, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý. Việc nhất thể hóa một số vị trí chức danh cũng gây khó khăn trong quá trình lãnh đạo, quản lý, điều hành.

Bên cạnh đó, những quy định của Đảng, Nhà nước về sắp xếp, kiện toàn tổ chức bộ máy, tinh giản biên chế có những điểm chưa thống nhất, đồng bộ về cơ chế, chính sách; chủ trương mới chỉ thực hiện thí điểm nên quá trình tổ chức triển khai thực hiện còn lúng túng, trögng chờ vào sự chỉ đạo của cấp trên.

2. Một số giải pháp tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW và Nghị quyết số 19-NQ/TW trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long

Một là, tỉnh Vĩnh Long cần tiếp tục rà soát các quy định đã ban hành trong thời gian qua, xem xét điều chỉnh, sửa đổi, bổ sung, ban hành những quy định mới về sắp xếp, kiện toàn hệ thống chính trị của địa phương. Để xuất Trung ương điều chỉnh những nội dung chưa thống nhất, chưa đồng bộ về cơ chế, chính sách đối với cán bộ, công chức, viên chức. Cần có quy định cụ thể, rõ ràng, chỉ đạo thực hiện thống nhất từ Trung ương đến các địa phương. Ban hành quy định thống nhất về chức năng, nhiệm vụ của các cơ quan, đơn vị khi hợp nhất, sáp nhập.

Đối với Đảng bộ chính trị và Đảng bộ khối doanh nghiệp, Trung ương cần có quy định cụ thể về nội dung kiểm tra, giám sát đối với tổ chức đảng trong loại hình doanh nghiệp, đặc biệt là doanh nghiệp tư nhân, doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài. Đồng thời, quy định thống nhất chức năng, nhiệm vụ cho Đảng ủy khối trên toàn quốc.

Cần hoàn thiện các quy định pháp luật về tiêu chí phân loại, điều kiện thành lập, sáp nhập, giải thể đối với các đơn vị sự nghiệp công lập. Trên cơ sở đó, tiếp tục thực hiện sắp xếp, tổ chức lại các đơn vị sự nghiệp trên địa bàn tỉnh theo từng lĩnh vực ngành, lĩnh vực. Bên cạnh đó, cần nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, thúc đẩy xã hội hóa dịch vụ sự nghiệp công, đẩy mạnh cung ứng dịch vụ công theo cơ chế thị trường để nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập.

Hai là, làm tốt công tác tư tưởng cho cán bộ, công chức, viên chức, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý để họ yên tâm công tác; đồng thời có phương án bố trí hợp lý các vị trí sau khi thực hiện sắp xếp. Ví dụ, đưa vào kết quả phân loại, đánh giá công chức để sắp xếp, bố trí vào cấp trưởng, hoặc những người đang giữ vị trí như Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch UBND cấp xã nhưng không còn giữ chức vụ thì xem xét bố trí làm việc ở các cơ quan từ cấp huyện trở lên. Mỗi cán bộ, công chức, viên chức cần có nhận thức đúng việc thực hiện sắp xếp, kiện toàn tổ chức bộ máy, qua đó góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của các cơ quan trong hệ thống chính trị.

Ba là, các địa phương, các ngành trong lĩnh vực nhân sự, chủ động triển khai thực hiện Đề án 04-ĐA/TU của Ban Thường vụ Tỉnh ủy, nhất là những địa phương, ngành có Đề án đã được phê duyệt. Tinh thần chỉ đạo là kiên quyết thực hiện, không chần chừ nhưng cũng không nóng vội; đồng thời tham khảo kinh nghiệm, mô hình thực hiện hiệu quả của các địa phương khác trong cả nước.

Bốn là, đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền rộng rãi trong toàn hệ thống chính trị của tỉnh nhằm tạo chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức và hành động của cán bộ, công chức, viên chức và nhân dân trong tổ chức thực hiện các nghị quyết. Đặc biệt là Đài Phát thanh và Truyền hình Vĩnh Long, hệ thống các Đài Truyền thanh địa phương cần tổ chức tốt việc tuyên truyền, tập trung vào những vấn đề cốt lõi phải thực hiện theo tinh thần Nghị quyết số 18-NQ/TW, Nghị quyết số 19-NQ/TW và Chương trình hành động số 22-CTr/TU, Chương trình hành động số 23-CTr/TU ngày 02/01/2018 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy. Qua đó, góp phần tạo sự đồng thuận cao trong cán bộ, đảng viên và nhân dân trong thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW và Nghị quyết số 19-NQ/TW.

Năm là, tăng cường thực hiện công tác kiểm tra, tổ chức sơ kết, đánh giá việc thực hiện sắp xếp, đổi mới cách thức tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị đã sắp xếp, Bên cạnh đó, người đứng đầu các địa phương trong tỉnh cần chỉ đạo các cơ quan đã thực hiện việc sắp xếp định kỳ sơ kết, đánh giá kết quả nhằm đảm bảo tính thống nhất trong quá trình thực hiện. Qua đó, tiếp tục phát huy những mặt tích cực đã đạt được, chỉ ra những khó khăn, hạn chế cần khắc phục để điều chỉnh kịp thời; đồng thời đề xuất với lãnh đạo, cơ quan cấp trên có hướng hỗ trợ, giải quyết. Cần đổi mới công tác sơ kết, đánh giá, đảm bảo sát thực tế, khách quan, tránh hình thức, góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của các cơ quan trong hệ thống chính trị của tỉnh Vĩnh Long./.

Ghi chú:

(1), (2), (3) Ủy ban nhân dân tỉnh Vĩnh Long, Báo cáo số 327/BC-UBND ngày 04/12/2019 về kết quả thực hiện công tác cải cách hành chính năm 2019.